

Інформаційно-методичний часопис
кафедри німецької та романської філології
Херсонський державний університет

КАЛЕЙДОСКОП ДОСЯГНЕНЬ КАФЕДРИ

2025 (1/4)

ЗМІСТ

<i>Романова Н.В.</i> Майстриня своєї справи: до 50-річного ювілею	3
<i>Романова Н.В.</i> Науково-методичний доробок доцентки Лариси Анатоліївни КОВБАСЮК (1997 – травень 2025)	9
<i>Гоштанар І.В.</i> Л.А. Ковбасюк: піввіковий ювілей	21
<i>Кириллова Ю.</i> Не лише лінгвістичні науки, а й духовні цінності	22
<i>Безугла Л.Р.</i> Кораблик у майбутнє	25
<i>Осова О.О.</i> З Ювілеєм!	27
<i>Соловцова З.А.</i> Фахівчиня високого рівня	28
<i>Школяренко В.І.</i> Травневе вітання	29
<i>Ковбасюк Л.А., Калініченко А.</i> Адаптація до університетського життя	30
<i>Романова Н.В.</i> Виробнича практика 2025	34
<i>Адлер А., Плевня А., Сільвейра М.Р.</i> Які іноземні мови повинні викладатися в школі? Переклад з німецької Катерини Дьяченко	37
<i>Меркель А., Бауман Б.</i> Свобода. Переклад з німецької Оксани Попкової	39
<i>Дьяченко К., Кириллова Ю., Попкова О.</i> Вікторина у виші, її роль у професійній підготовці здобувачів	41
<i>Солдатова С.М.</i> Пам'ять	53
Відомості про авторок	55

МАЙСТРИНЯ СВОЄЇ СПРАВИ: ДО 50-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ

20 травня 2025 року моя колега, доцентка кафедри німецької та романської філології Херсонського державного університету, кандидатка філологічних наук – **Лариса Анатоліївна КОВБАСЮК**, відзначає свій золотий або 50-й День народження. Що ми знаємо про наукове життя Ювілярки за останні три роки? Над якими філологічними чи лінгвістичними проєктами вона працює? Авторка цього інтерв'ю поспілкувалася з шановною Уродинцею у форматі онлайн

– Пані Ларисо, дозвольте привітати Вас із Днем народження, Золотим ювілеєм. Це – прекрасний вік, коли вже досягнуто багато, але попереду ще більше чудових подій і чарівних моментів. Бажаю Вам щасливого й цікавого Життя, здійснення Планів, Задумів, Мрій. Ви – дивовижна Особистість, яка робить навколишній світ кращим і більш досконалим. Згідно з українською традицією дарую Вам квіти й солодощі

– Дякую.

– Скажіть, будь ласка, який новий освітній та науковий досвід Ви отримали впродовж 3-х останніх років?

– Протягом останніх років, які є, на превеликий жаль, воєнними роками, головним завданням було вижити та зберегти фізичне та психологічне здоров'я, своє та своїх близьких. Коли серце навпіл, набуття освітнього та наукового досвіду не ставили собі за мету. Але так склалося, що вдалося покращити цифрові компетенції шляхом активного життя в онлайн-спільнотах, підвищити рівень англійської завдяки плідній співпраці ХДУ з університетом м. Кент (Англія) та Маріупольським державним університетом, а також отримати індивідуальний грант Філіпа Шварца (Фонд Олександра Гумбольдта) на проведення наукового дослідження в університеті м. Мюнстер (Німеччина).

– Чи задоволені Ви своєю психологічною, культурною та науковою інтеграцією в м. Мюнстер?

– Так, задоволена. Наукова спільнота університету, що займає 188 місце у світовому рейтингу університетів та 18 місце у національного рейтингу (<https://www.uni-muenster.de/die-universitaet/statistik/ranking/index.html>) сприяє відчуттю захищеності та безпеки, пропонуючи підтримку у будь-яких питаннях, запрошуючи до участі у колоквиумах, круглих столах, конференціях тощо. В університеті протягом навчального року відбувається багато заходів, присвячених Україні. Крім того, усі українські науковці, що знайшли прихисток у Мюнстері, створили свою ком'юніті, щоб не залишатися один на один зі своїми проблемами та негараздами.

– **Які враження від спілкування з колегами Вестфальського університету імені Вільгельма?**

– Враження найкращі, всі доброзичливі, відкриті. Найбільш вразив той факт, що професор або професорка є повністю незалежними, автономними фігурами в усьому великому бюрократичному механізмі факультету та університету, які самостійно набирають команду співробітників, підписують угоду про співпрацю на певні проєкти, плекають інтернаціональні зв'язки тощо.

– **Що для Вас знання – мудрість чи сила?**

– Важко сказати, не замислювалась над цим. Іммануїл Кант сказав, що наука – це організовані знання, мудрість – це організоване життя. Оскільки не можу сказати, що під час повномасштабної війни моє життя є організованим, схильюсь до думки, що знання надає мені сили. Крім того, знання відкриває для мене двері у неосяжний світ науки, хай не всі двері і не завжди, але завжди вчасно.

– **Понад 20 років Ви досліджуєте семантичний та функціональний аспекти фразеологічних одиниць сучасної німецької мови. Чи з'явилися нові німецькомовні фразеологізми на тлі російсько-української війни?**

– Зазначу, як філолог я займаюсь не тільки фразеологією, а і вивченням мовних явищ у новітніх засобах комунікації. Крім того, як викладач німецької мови, звертаю свою увагу на питання методики викладання німецької як

іноземної мови. Стосовно фразеології, зазначу, під час російсько-української війни фразеологізми утворюються в першу чергу в українській мові, оскільки саме українці є активними учасниками цієї війни. У сучасній німецькій мові вони фактично відсутні, оскільки головною можливістю поповнення лексикону німецької мови є словотвір, а саме утворення композит. Мені особисто подобаються такі новотвори як **Zugdiplomatie** «Особлива форма дипломатичної взаємодії. Поїздки потягом використовуються для розвитку та розширення міждержавних відносин» або **Kriegstourismus** «зневажливе висловлювання про людей, особливо політиків, які подорожують до зони бойових дій в Україні; зв'язок між зображенням у ЗМІ та конкретною політичною вигодою ставиться під сумнів». Більш детально з метафоричними композитами можна ознайомитися на сторінках словника «Kleines Lexikon: Krieg und Sprache»

– Існує думка, що найкращі наукові дослідження пишуть у найважчі часи. Чи призвела національна трагедія, яку переживає український народ, до переоцінки та переосмислення проблематики Ваших досліджень?

– Так, я фактично перестала займатися дослідженнями новітніх засобів комунікації, фразеології. Приділяю свій час дослідженню вербалізації війни у німецькій та українських мовах.

– Чи вважаєте Ви себе успішною та щасливою людиною?

– 24 лютого 2022 повністю змінило моє сприйняття світу, поділивши життя на до та після. До початку війни я насолоджувалась життям, займаючись улюбленою справою, спілкуючись з родиною, друзями та колегами. Тобто реальність навколо мене відповідала моїм очікуванням. Зараз, на жаль, я зовсім не замислююсь над цими питаннями. Загалом, вважаю, щастя, успіх тощо вимірюється особисто людиною тут і зараз. Сподіваюсь, війна скоро закінчиться нашою Перемогою і знову стане можливим відчувати себе щасливою.

– Хто чи що надихає Вас на саморозвиток, самовдосконалення, самореалізацію?

– Кожен новий день мого життя, що починається із спілкування з моїми рідними, здоровими та бадьорими, стимулює мене до нових починань та відкриттів.

– На Вашу думку, чому варто вивчати німецьку мову як фах?

– Вивчення німецької мови як фаху – це інвестиція у майбутнє. Воно відкриває численні можливості для кар'єрного зростання, академічного розвитку та культурного збагачення, допомагаючи інтегруватися в глобальний контекст і розширювати свої перспективи не тільки в Європі, але і в усьому світі. Німецька мова є логічною та структурованою, вона має свої особливості, які може побачити та людина, яка полюбляє вирішувати складні завдання. Вивчаючи німецьку мову як фах, здобувач вищої освіти отримує можливість співпраці з різними науковими та ненауковими інституціями, що розповсюджують німецьку мову та культуру по всьому світу, таким як Гете-Інститут, ДААД тощо.

– Наше інтерв'ю добігло свого кінця. Шановна ЛАРИСО АНАТОЛІЇВНО, красно дякую за приділений час, інтелектуальний та емоційний ресурси. Була рада почути про Ваше наукове життя в нових умовах, вірю, що Ваші знання і Ваш досвід стануть у пригоді для досягнення Ваших цілей та цілей нашої кафедри, нашого факультету, нашого університету, нашої любой України. Святкового настрою та приємного святкування!

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ДОРОБОК ДОЦЕНТКИ ЛАРИСИ АНАТОЛІЇВНИ КОВБАСЮК (1997 – травень 2025)

Наукова діяльність Лариси Анатоліївни КОВБАСЮК розпочалася ще зі студентських років, тобто майже 30 років. Вибір наукового напрямку в студентські роки був обмеженим і водночас широким – фразеологічні одиниці німецької мови. Фразеологія «як самостійна наукова дисципліна» перебувала в стадії розвитку. Формувалися регіональні фразеологічні школи, зокрема, Київська на чолі з професором В.І. Гаврисем і професоркою О.П. Пророченко (Васько, Васильчук 2012, 5, 8). Аспіранткою цієї школи стала экс-завідувачка кафедри німецької мови С.М. СОЛДАТОВА (1988), яка успішно продовжила ідеї своїх Учителів і стала науковою керівницею Лариси Анатоліївни (2000).

Дисертація Л.А. КОВБАСЮК *Семантичний та функціональний аспекти одиниць вторинної номінації з компонентом «кольороназва» в сучасній німецькій мові* присвячена висвітленню способів номінації загалом і вторинної зокрема, реконструкції лінгвокогнітивних механізмів творення вторинних найменувань, культурно-національній специфіці цих одиниць та їхнім функціям у сучасній німецькій художній і публіцистичній (електронний варіант) літературі (Ковбасюк 2004, 1, 3).

Наукові здобутки **Л.А. КОВБАСЮК** полягають у наступному:

По-перше, це – комплексні наукові дослідження із використанням нового

лінгвістичного контенту та новітніх методів і технологій дослідження, що привели до створення неформальної Херсонської фразеологічної школи. Йдеться про захист десятків курсових, дипломних і магістерських кваліфікаційних праць, переможців на Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт із німецької мови / філології, укладання словника фразеологічних неологізмів.

По-друге, лінгвістка проводить зіставні лінгвістичні дослідження з метою виявлення спільних і відмінних тенденцій у розвитку німецької і української мов, німецької і англійської мов, що дає змогу окреслити як концептуальні, так і мовні або культурно-ціннісні картини світу етносів (Ковбасюк 2009, 168).

По-третьє, з 90-х років, коли в умовах розпаду Радянського Союзу методично-навчальні розробки для потреб студентів філологічних факультетів і інститутів припинилися і особливо відчутною стала проблема підручників, Лариса Анатоліївна уклала навчально-методичний посібник для магістрів заочної форми навчання (Ковбасюк, Романова 2008), навчальний посібник з практичної граматики німецької мови для студентів третього курсу вишів «згідно з вимогами кредитно-модульного навчання» (Ковбасюк 2013, 4), з теоретичних та емпіричних основ сучасної німецької мови (Kovbasyuk 2017), у співавторстві з проф. Романовою Н.В. переробила й доповнила навчально-методичний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня освіти за спеціальністю 035. Філологія (Ковбасюк, Романова 2024) тощо.

По-четверте, Лариса Анатоліївна практикує командну роботу та активно вивчає дигітальну комунікацію у річищі ввічливості (Ковбасюк 2011) та емоційної сфери (Kovbasyuk, Romanova 2024). Зроблено висновок щодо недоліку цього виду комунікації – неправильне кодування інформації адресантом та неправильна інтерпретація отриманої інформації адресатом.

Ще одним важливим науковим напрямом, яким опікується Л.А. КОВБАСЮК, є дослідження семантики дискурсу зокрема й навіть і

художній, медійний і воєнний. Художній дискурс науковиця розуміє як комунікативний акт, пов'язаний із пізнанням, художнім осмисленням і презентацією навколишнього світу мовцем у межах формули «автор – художній твір – читач», медійний як мовленнєву діяльність ЗМІ за формулою «автор – повідомлення – (емоційна) оцінка – читач», воєнний як тематичний комунікативний акт щодо бойових дій за формулою «автор – ситуація – оцінка – повідомлення – вплив на читача». При цьому українці асоціюють концепт ВІЙНА зі СТИХІЙНИМ ЛИХОМ, ПОДОРОЖЖЮ, ПЕКЛОМ, німці з ПОЛІТИКОЮ, ГЕОГРАФІЄЮ, НАСЕЛЕНИМИ ПУНКТАМИ (Ковбасюк 2023, 18, 19).

Бібліографічні відомості науково-методичного доробку доцентки Лариси Анатоліївни КОВБАСЮК репрезентуємо з позиції хронологіко-квантитативного підходу, що дає змогу простежити не лише час появи публікації, а й частоту написання статей, тез чи посібників у той чи той рік.

Наприклад:

з 1997 по 2001 рік, а також у 2004 році опубліковано поодинокі методичні та науково-дослідні праці українською мовою.

З 2002 року до тепер кількість праць зростає і варіює: від 2-х до 9-и. Мова також варіює: від української до німецької, від російської до англійської.

Доречно зауважити, що географія оприлюднення результатів дослідження охоплює як Україну (Донецьк, Дрогобич, Запоріжжя, Івано-Франківськ, Київ, Кіровоград, Кропивницький, Львів, Ніжин, Одеса, Острог, Ужгород, Херсон, Черкаси), так і Німеччину (Мангейм), Литву (Каунас, Шауляй), Чехію (Усті-над-Лабем), Польщу (Познань), Італію (Флоренція) тощо.

1997

Ковбасюк Л.А. Мовна взаємодія – ключ до організації спілкування на заняттях з іноземної мови. *Метода. «Іноземні мови»*. Київ: Міжнародна фінансова агенція, 40–44.

1999

Ковбасюк Л. Функціонування одиниць вторинної номінації з компонентом «кольороназва» (на матеріалі сучасної німецької мови). *Південний архів. Філологічні науки*, 6, 104–113.

2000

Ковбасюк Л.А. Культурно-національна специфіка одиниць вторинної номінації з компонентом «кольороназва» (на матеріалі сучасної німецької мови). *Південний архів. Філологічні науки*, 9, 55–66.

2001

Ковбасюк Л.А. Колір та його відображення в мові (на матеріалі сучасної німецької мови). *Південний архів. Філологічні науки*, 10, 22–27.

2002

1. Ковбасюк Л.А. Номінативні функції одиниць вторинної номінації у публіцистичних творах сучасної німецької мови (на матеріалі лексики та фразеології з компонентом «кольороназва»). *Південний архів. Філологічні науки*, 15, 84–87.

2. Ковбасюк Л.А. Семантичне трансформування вільних словосполучень та речень з компонентом «кольороназва» в сучасній німецькій мові. *Філологічні науки*, 98–105.

3. Ковбасюк Л.А. Синтаксична функція додатка одиниць вторинної номінації в сучасній німецькій мові. *Гуманітарний вісник. Серія: Іноземна філологія*, 6, 137–139.

2003

1. Ковбасюк Л.А. Синтаксична функція підмета одиниць вторинної номінації в сучасній німецькій мові. *Актуальні дослідження іноземних мов і літератур*: Матеріали міжвузівської наукової конференції молодих учених, 138–140.

2. Ковбасюк Л.А. Методичні вказівки з курсу країнознавства німецької мови «Verfassung und staatlicher Aufbau der BRD» для спеціальності 7.010103 «ПМСО. Німецька мова і література та англійська мова і література». Херсон: Видавництво ХДУ, 36 с.

2004

Ковбасюк Л.А. Символіка кольороназв сучасної німецької мови. *Наука і сучасність*, XLV, 180–186.

2005

1. Ковбасюк Л.А. Семантичне трансформування одиниць термінологічного характеру з компонентом «кольороназва» в сучасній німецькій мові. *Гуманітарний вісник. Серія: Іноземна філологія*, 9, 210–213.

2. Ковбасюк Л.А. Фразеологічні одиниці з компонентом «кольороназва» як елементи національно-мовної картини світу (на матеріалі німецької та англійської мов). *Проблеми зіставної семантики*, 7, 267–273.

3. Ковбасюк Л.А. Неофициальные географические названия с компонентом «цветонаименование» в современном немецком языке. *Национально-культурный компонент в тексте и языке*: Материалы докладов III Международной научной конференции в 3-х частях. Минск: МГЛУ, Ч. 3, 12–13.

4. Ковбасюк Л.А. Словотвірна номінація в лексиці суспільно-політичного змісту (на матеріалі основних кольороназв сучасної німецької мови). *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»*, II, 294–298.

5. *Ковбасюк Л.А., Кучів О.М. Семантичні особливості складних прикметників з компонентом «кольороназва» у сучасній німецькій мові. *Печатное слово*, 6 / 17, 83–86 (тут і далі знак «*» вказує на співавторство. – Н.Р.).

6. Ковбасюк Л.А. Навчально-методичні рекомендації з курсу «Практична граматики німецької мови. Змістовий модуль Der Konjunktiv I, II» для студентів спеціальності 7.010103 «ПМСО. Мова і література (німецька, англійська)» денної та екстернатної форми навчання. Херсон: Видавництво ХДУ, 44 с.

7. Ковбасюк Л.А. Навчально-методичні рекомендації з курсу «Практична граматики німецької мови. Змістовні модулі «Die Satzreihe», «Das Satzgefüge»» для студентів спеціальності 7.010103 «ПМСО. Мова і література (німецька, англійська)» денної та екстернатної форм навчання Херсон: Видавництво ХДУ, 56 с.

2006

1. Ковбасюк Л.А. Словотвірна номінація в лексиці суспільно-політичного змісту (на матеріалі основних кольороназв сучасної німецької мови). *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»*, 2, 294–298.

2. *Ковбасюк Л.А., Кучів О.М. Сполучуваність складних прикметників з компонентом «кольороназва» у різностильових текстах німецької мови. *Печатное слово*, 2/19, 64–69.

3. Ковбасюк Л.А. Актуалізація значень полісемантичних одиниць вторинної номінації у висловленні. *Семантика мови і тексту*: Матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції. Івано-Франківськ: Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ, 92–94.

2007

1. Ковбасюк Л.А. Топоніми з компонентом «кольороназва» у німецькій та англійській мовах. *Проблеми зіставної семантики*, 8, 182–188.

2. Ковбасюк Л.А. Die SMS-Kommunikation als Gegenstand der germanistischen Forschung. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»*, 5, 284–287.

3. *Ковбасюк Л.А., Вороніна А.С. Кольороназви «schwarz», «weiß» та «rot» у сучасній німецькій мові: діахронічний аспект. *Печатное слово*, 2/23, 15–18.

4. *Ковбасюк Л.А., Варакута Є.О. Характеристика людини у фразеологічних одиницях із соматичними компонентами «Kopf», «Auge», «Hand». *Печатное слово*, 3/24, 24–26.

2008

1. Ковбасюк Л.А. Особливості етикету в смс-комунікації (на матеріалі німецької мови). *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»*, 8, 361–364.

2. Ковбасюк Л.А. Слова-эмигранты: немецкие заимствования в современных языках. *Взаимодействие и взаимопроникновение языков и культур: состояние и перспективы*, 2, 20–22.

3. Ковбасюк Л.А. Merkmale der modernen deutschen SMS-Kommunikation aus linguistischer Sicht. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»*, 6, 296–299.

4. *Ковбасюк Л.А., Панченко О.М. Кольороназви іншомовного походження в сучасній німецькій мові та їх семантика. *Печатное слово*, 4/29, 30–33.

5. *Ковбасюк Л.А., Фелющенко І.М. Соматичні фразеологічні одиниці з компонентами «das Haar», «der Hals», «das Ohr», «die Nase». *Печатное слово*, 1/26, 35–37.

6. Ковбасюк Л.А. Особенности языкового этикета в смс-коммуникации (на материале немецкого языка). *Языковая картина мира : Программа и резюме докладов V Международной конференции*, m. Spalio, 23–24 d. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla, 91–93.

7. *Ковбасюк Л.А., Романова Н.В. Сучасні лінгвістичні теорії: лекційні, практичні, самостійні модулі та тести (Навчально-методичний посібник). Херсон: Видавництво ХДУ, 96 с.

8. Солдатова С.М., *Ковбасюк Л.А., Романова Н.В., Хмельковська С.В. та ін. Навчальний посібник з німецької мови для студентів спеціальності «ПМСО. Мова та література (німецька)» екстернатної форми навчання. Херсон: Видавництво ХДУ, 188 с.

9. Солдатова С.М., *Ковбасюк Л.А., Романова Н.В., Хмельковська С.В. та ін. Тестові завдання з дисциплін кафедри німецької мови для студентів I-V курсів денної, заочної та екстернатної форми навчання Інституту іноземної філології. Херсон: Видавництво ХДУ, 72 с.

2009

1. Ковбасюк Л.А. Зіставний аналіз германізмів та англоамериканізмів у німецькій та англійській мовах. *Проблеми зіставної семантики*, 9, 163–168.
2. Ковбасюк Л.А. Номінативні функції okazіональних одиниць вторинної номінації з компонентом «кольороназва» в німецькій мові. *Нова філологія*, 34, 213–216.
3. Ковбасюк Л.А. Субстантивні композити сучасної німецької мови у міжкультурній комунікації: специфіка перекладу. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»*, 10, 124–129.
4. *Ковбасюк Л.А., Світельська Т.П. Жіноча та чоловіча мовленнєва поведінка. *Магістерські студії*. Альманах, I, 100–101.
5. *Ковбасюк Л.А., Серeda С.Л. Німецькі топоніми з компонентом «кольороназва»: лінгвокультурологічний аспект. *Магістерські студії*. Альманах, I, 101–102.
6. *Ковбасюк Л.А., Частило А.М. Функціональний аспект кольороназв іншомовного походження. *Печатное слово*, 4/34, 79–80.
7. *Ковбасюк Л.А., Шевченко І.А. Номінативні одиниці фразеосемантичного поля «їжа»: семантичний та функціональний аспекти. *Печатное слово*, 2/32, 90–92.

2010

1. Ковбасюк Л.А. Wortbildung in der Sms-Kommunikation. *Нова філологія*, 37, 184–190.
2. Kovbasyuk L. Kommunikation im Internet: E-Mail und Chat. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»*, 12, 326–330.
3. Солдатова С.М., *Ковбасюк Л.А., Романова Н.В., Хмельковська С.В. та ін. Навчально-методичний посібник з німецької мови для студентів спеціальностей «Філологія. Мова і література (німецька, англійська)», «Філологія. Переклад», «ПМСО. Мова та література (німецька, англійська)» денної форми навчання. Херсон: Видавництво ХДУ, 236 с.
4. *Ковбасюк Л.А., Власова О.В. Гендерні стереотипи в мові. Образи чоловіка та жінки в мовленнєвій свідомості. *Магістерські студії*, IV, 61–63.

2011

1. Ковбасюк Л.А. Невербальні засоби спілкування в сучасній німецькомовній Інтернет-комунікації. *Мова і культура*, 14, 3, 226–231.
2. Kovbasyuk L. Der Erwerb von Phraseologismen mit einem «Farbnamen» im Gegenwartsdeutschen. *Нова філологія*, 46, 145–148.
3. Kovbasyuk L. Alumni-Sommerakademie Deutsch als Fremdsprache. *BAYHOST. Newsletter*, 4, 1–2.

2012

1. Ковбасюк Л. Ad-hoc-abkürzungen in den neuen Medien. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Лінгвістика*, 16, 157–160.
2. Ковбасюк Л.А. Фразеологічні одиниці в сучасній німецькомовній смс-комунікації. *Мова і культура*, 15, 4, 190–197.
3. Ковбасюк Л.А. Мовна номінація та її різновиди. *Науково-дослідна робота молодих учених: стан, проблеми, перспективи*: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, м. Херсон, 12–16 листопада 2012 року. URL: <http://srw.ksu.ks.ua/wp-content/uploads/2012/04/Kovbasiyk.pdf>
4. Солдатова С.М., *Ковбасюк Л.А., Романова Н.В., Хмельковська С.В. та ін. Самостійна робота студентів з практичних курсів сучасної німецької мови: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Херсон: ХДУ, 200 с.
5. Солдатова С.М., *Ковбасюк Л.А., Романова Н.В., Хмельковська С.В. та ін. Збірник навчальних програм: «Німецька мова та література». Херсон: ХДУ, 244 с.

2013

1. Ковбасюк Л. Субстантивні композити в німецькомовних смс-повідомленнях. *Учёные записки Таврического национального университета имени В.И. Вернадского. Серия «Филология. Социальная коммуникация»*, 26 (65), 4, 59–64.
2. Ковбасюк Л. Субстантивні метафори сучасної німецької мови в смс-комунікації. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Лінгвістика*, 17, 206–210.
3. Kovbasyuk L. Deutsche Übungsgrammatik: Lehrwerk (Практична граматика німецької мови). Херсон: ХДУ, 202 с. Підручник отримав гриф МОН (Лист №1/11-11124 від 09.07.13)

2014

1. Ковбасюк Л. Zlango – нова мова німецької молоді? *Наука та сучасність: виклики XXI століття*: Матеріали Міжнародної наукової конференції, м. Київ, 31 січня 2014 року. Київ: Центр наукових публікацій, 4, 50–54.
2. Kovbasyuk L. Internetbasierte Kommunikation aus Linguistischer Sicht: Weblogs. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Серія «Філологія»*, 2, 99–103.
3. Kovbasyuk L.A. Vornamen als primäre und sekundäre Nominationen im Gegenwartsdeutschen. *Одеський лінгвістичний вісник*, 4, 327–331.
4. Ковбасюк Л.А. Лінгвістика та літературознавство: «літературознавча лінгвістика» у німецькій германістиці. *Філологічні науки в умовах*

трансформаційних процесів: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 26–27 вересня 2014 року. Львів: ГО «Наукова філологічна організація «Логос»», 87–90.

5. ***Ковбасюк Л.А.**, Хмельковська С.В. Написання та оформлення курсових робіт з німецької мови. Херсон: ХДУ, 38 с.

2015

1. Ковбасюк Л.А. Лінгвістика та літературознавство: здобутки та перспективи у сучасній німецькій германістиці. *Наукові записки. Філологічні науки*, 1, 222–226.

2. Ковбасюк Л.А. Ономастика сучасної німецької мови: здобутки та перспективи німецької та української германістики. *Наукові записки Національного університету Острозька академія. Серія: Філологічна*, 58, 152–154.

3. ***Ковбасюк Л.А.**, Касаткін О.С. Власна назва у фразеологічних одиницях сучасної німецької мови: гендерний аспект. *Молодий вчений*, 2 (6), 162–165.

4. Ковбасюк Л.А. Новітні аспекти вивчення ономазіологічного простору сучасної німецької мови. *Філологія XXI століття: теорія, практика, перспективи*: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, м. Одеса, 24 квітня 2015 року. Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія», 31–34.

5. Kovbasyuk L.A. Jugendsprache und ihre Abarten im Gegenwartsdeutschen. *Філологія XXI століття: теорія, практика, перспективи*: Матеріали науково-практичної Інтернет-конференції, м. Одеса, 24 квітня 2015 року. Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія». URL: <http://www.oljournal.in.ua/index.php/proble-mi-suchasnikh-lingvistichnik-doslidzhen/113-kovbasyuk-l-a-jugendsprache-und-ihre-abarten-im-gegenwarts-deutschen>

2016

1. Ковбасюк Л. Aktuelle Forschungsbereiche in der modernen Phraseologie. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія «Філологічні науки»*, 146, 231–235.

2. Kovbasyuk L.A. Farbnamen als primäre und sekundäre Nominationen in den Werken von Erich Maria Remarque. *Одеський лінгвістичний вісник*, 8, 35–39.

2017

1. Ковбасюк Л.А. Корпусна лінгвістика та германістика: теоретичні засади і перспективи. *Наукові записки [Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя]. Філологічні науки*, 1, 9–14.

2. ***Ковбасюк Л.А.**, Абрамова К.А. Метафори-композиції в сучасній німецькій мові. *Молодий вчений*, 1, 277–280.

3. Kovbasyuk L. Eigennamen als Basis für Wortbildung in deutschen SMS-Berichten. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія «Філологічні науки»*, 146, 114–119.

4. Kovbasyuk L.A. Deutsche Korpora der internetbasierten und mobilen Kommunikation. *Одеський лінгвістичний вісник*, 9 (1), 98–102.

5. Kovbasyuk L.A. Instant Messaging vom Smartphone aus linguistischer Sicht. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Лінгвістика*, 27, 151–156.

6. Kovbasyuk L. Grundzüge des Gegenwartsdeutschen: Theorie und Praxis. Основи сучасної німецької мови: теоретичні питання та практичні завдання. Навчальний посібник. Херсон: Тімекс, 196 с.

2018

1. *Ковбасюк Л., Абрамова К. Композити з компонентом «зоонім» у сучасній німецькій мові. *Молодий вчений*, 9 (61), 105–108.

2. *Ковбасюк Л.А., Ревенко Є.С. Крилаті вислови в німецькій мові: структурний та семантичний аспекти. *Молодий вчений*, 10 (1), 197–201.

3. Kovbasyuk L. Entwicklungen im Deutschen Lexikon: entfremden, Hygge, Selfiestick und pixelig. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»*, 34, 2, 53–58.

4. Kovbasyuk L. Deutsche phraseologische Neologismen (am Beispiel der Null- und Zehnerjahre). *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»*, 34, 2, 125–129.

2019

1. Ковбасюк Л.А. Вигуки в німецькомовних смс- і WhatsApp-повідомленнях. *Закарпатські філологічні студії*, 12, 94–99.

2. Ковбасюк Л.А. Новітні лексеми сучасної німецької мови (на матеріалі словника неологізмів Інституту німецької мови (IDS)). *Закарпатські філологічні студії*, 1, 8, 84–89.

3. Ковбасюк Л.А. Unofficial oikonyms of Modern German in intercultural Communication. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Германістика та міжкультурна комунікація»*, 1, 291–296.

2020

1. Ковбасюк Л. Функціонування англійських вигуків в німецькомовних смс- та WhatsApp-повідомленнях. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 28(2), 37–42.

2. Ковбасюк Л. Коронавірус COVID-19 та номінативний склад сучасної німецької мови. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації»*, 31, 70, 113–118.

3. Ковбасюк Л.А. Пандемія коронавірусу як джерело утворення німецьких композитів. *Південний архів (філологічні науки)*, 83, 42–45.

2021

1. Ковбасюк Л. Вербалізація нових правил поведінки в часи пандемії коронавірусу в сучасній німецькій мові. *Нова філологія*, 81, 173–179.

2. Ковбасюк Л. Німецькі гібридні композити у часи пандемії коронавірусу. *Науковий вісник ДДПУ імені Івана Франка. Серія Філологічні науки. Мовознавство*, 15, 62–66.

3. Kovbasyuk L. Coronapandemie-Wortschatz im Gegenwartsdeutschen und Gegenwartsukrainischen. *Studies about Languages*, 38, 1, 81–98.

4. *Kovbasyuk L., Romanova N. Phraseologische Neologismen in Zeiten der Corona-Pandemie im Deutschen und Ukrainischen (eine kontrastive Studie). *Aussiger Beiträge*, 15, 165–179.

5. *Blazhko M., Liepukhova N., Kovbasyuk L., Kishchenko Yu. Translation of German anthroponyms in a novel «Die Abenteuer des Werner Holt» (Book 1) by Dieter Noll: linguistic and cultural aspect. *Revista Amazonia Investiga*, 10, 44, 168–177.

2022

1. Ковбасюк Л. Універсальні прецедентні антропоніми у романі Каті Петровської «Мабуть Естер». *Закарпатські філологічні студії*, 21, 1, 181–186.

2. Kovbasyuk L. Corona bekennt Farbe: Phraseologische Neologismen im Deutschen und Ukrainischen aus kulturlinguistischer Sicht. *Dictionaries and Society*, 246–250.

URL:

https://ids-pub.bsz-bw.de/frontdoor/deliver/index/docId/11078/file/Book_of_Abstracts_Euralex_XX_2022.pdf#page=246

3. Kovbasyuk L. Interaktion in Breakout-Räumen im DaF-Unterricht. *Befähigung zur grenzenlosen Kommunikation: Ansätze-Methoden-Verfahren. Saarbrücker Schriften zu Linguistik und Fremdsprachendidaktik (SSLF)*, 13, 171–188.

4. Kovbasyuk L. Translation von deutschen Realienbezeichnungen (am Beispiel audiovisueller Texte zum 30. Jahrestag des Mauerfalls). *Studies about Languages / KALBU STUDIOS*, 41, 95–110.

2023

1. Ковбасюк Л.А. Новітні студії концепту «ВІЙНА» в сучасному мовознавстві. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Германістика та міжкультурна комунікація»*, 1, 16–21.

2. Ковбасюк Л. Мовна репрезентація екоциду в німецьких мас-медіа (на матеріалі підриву Каховської ГЕС). *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія Філологія. Журналістика*, 34, 6, 53–58.

2024

1. Ковбасюк Л.А. Майстерня професійного навчання «Cooperation with Ukraine in the humanities» [Електронний ресурс]. *Калейдоскоп досягнень кафедри*, 2/3, 17–19.
2. Ковбасюк Л.А. Про участь у IX Міжнародній конференції в університеті Адама Міцкевича, м. Познань (Польща) [Електронний ресурс]. *Калейдоскоп досягнень кафедри*, 1/2, 16–17.
3. Kovbasyuk L. Kriegsmetaphorik in der politischen Sprache: eine kontrastive Studie am Beispiel von ukrainischen und deutschen Presstexten. *Kalby Studijos*, 44, 21–37.
4. *Kovbasyuk L., Romanova N. Repräsentation der positiven Basisemotionen in der deutschen digitalen kommunikation. *Glottology*, 15, 85–101.
5. *Kovbasyuk L., Vakulenko Ye., Ivanets I., Bozhenko V., Kharchenko D. Forecast of Corruption: From Ethical to Pragmatic Considerations. *Business Ethics and Leadership*, 8(2), 184–199.
6. *Ковбасюк Л.А., Романова Н.В. Сучасні лінгвістичні теорії : лекційні, практичні, самостійні модулі та тести : навчально-методичний посібник, 2-е вид., перероб. й доп. Київ: Видавництво Ліра-К, 148 с.

2025

1. *Ковбасюк Л.А., Калініченко А. Адаптація до університетського життя [Електронний ресурс]. *Калейдоскоп досягнень кафедри*, 1/4, 30–33.
2. *Kovbasyuk L., Romanova N. Vielfalt der Höflichkeit im digitalen Zeitalter. *Aussiger Beiträge*, 19 (у друці).

Найбільш плідними вважаємо 2005 (7 публікацій), 2008 (9 публікацій) та 2009 (7 публікацій) роки, коли доцентка Л.А. КОВБАСЮК опублікувала 23 наукові й науково-методичні праці.

2021 рік є особливим або переломним у науковій діяльності: оприлюднено **4-и студії** в престижних журналах **категорії А**. Відповідно до даних сайту «Академія статей» (2023), одна опублікована стаття в наведеному вище журналі «прирівнюється до трьох стандартних» (URL 1). Отже, вітчизняний статус германістки суттєво змінився, її досягнення стали відомі поза межами України.

Для зручності унаочнимо публікації авторки за квалітативно-мовними критеріями (див. *табл. 1*). Державна мова тут тотожна українській мові, іноземна – англійській, німецькій та російській мовам.

**Квантитативно-мовні показники публікацій
доцентки Лариси КОВБАСЮК за 1997 – травень 2025 р.**

Абсолютна кількість публікацій	
Державна мова	Іноземна мова
69	37

Із табл. 1 видно, що переважають публікації, написані державною мовою, всього 69 позицій. Така перевага сприяє певною мірою популяризації української науки.

Узагальнюючи аналіз науково-методичного доробку доцентки Л.А. КОВБАСЮК, зазначимо, що пишаємося нею як НАУКОВИЦЕЮ, ДОСЛІДНИЦЕЮ, КОЛЕГОЮ і зичимо їй нових горизонтів та креативних ідей.

Література:

1. Васько Р.В., Васильчук В.М. Слово про видатного фразеолога. Гамзюк М.В. (відп. ред.). *Німецька фразеологія в Україні (до 80-річчя з дня народження Володимира Івановича Гаврися)*. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2012. 4–12.
2. Ковбасюк Л.А. Семантичний та функціональний аспекти одиниць вторинної номінації з компонентом «кольороназва» в сучасній німецькій мові : АКН. Київ, 2004. 20 с.
3. Ковбасюк Л.А. Зіставний аналіз германізмів та англоамериканізмів у німецькій та англійській мовах. *Проблеми зіставної семантики*. 2009. 9. 163–168.
4. Ковбасюк Л.А. Невербальні засоби спілкування в сучасній німецькомовній Інтернет-комунікації. *Мова і культура*. 2011. 14, 3. 226–231.
5. Ковбасюк Л.А. Новітні студії концепту «ВІЙНА» в сучасному мовознавстві. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Германістика та міжкультурна комунікація»*. 2023. 1. 16–21.
6. Ковбасюк Л.А., Романова Н.В. Сучасні лінгвістичні теорії: лекційні, практичні, самостійні модулі та тести. Херсон: Видавництво ХДУ, 2008. 96 с.
7. Ковбасюк Л.А., Романова Н.В. Сучасні лінгвістичні теорії: лекційні, практичні, самостійні модулі та тести. Київ: Видавництво Ліра-К, 2024. 148 с.
8. Kovbasyuk L. / Ковбасюк Л.А. Grundzüge des Gegenwartsdeutschen: Theorie und Praxis. Основи сучасної німецької мови: теоретичні питання та практичні завдання. Навчальний посібник. Херсон: Тімекс, 2017. 196 с
9. Kovbasyuk L., Romanova N. Repräsentation der positiven Basisemotionen in der deutschen digitalen kommunikation. *Glottology*. 2024. 15. 85–101.
10. URL 1: <https://a-articles.com/ua/chem-otlichaetsya-publikacziya-v-zhurnalah-kategorii-b-ot-publikaczii-v-zhurnalah-kategorii-a/>

Л. А. КОВБАСЮК: ПІВВІКОВИЙ ЮВІЛЕЙ

Шановна Ларисо Анатоліївно!

З нагоди Вашого піввікового ювілею, деканат і весь колектив факультету української й іноземної філології та журналістики вітають Вас з цією гарною датою, початком нового етапу в довгому житті та висловлюють уклінну подяку за багаторічну сумлінну працю, високий професіоналізм, значні успіхи в навчально-методичній та науково-дослідній роботі, вагомий особистий внесок у становлення і розвиток кафедри німецької та романської філології ХДУ.

Бажаємо Вам мирного неба, віри, міцності духу, оптимізму та емоційної стійкості! Нехай Ваші мрії і прагнення здійсняться! Нехай у Вашій домівці панують Любов і Щастя, Спокій і Затишок, Гармонія і Добро!

Ю. Кириллова

НЕ ЛИШЕ ЛІНГВІСТИЧНІ НАУКИ, А Й ДУХОВНІ ЦІННОСТІ

З нагоди «золотого» ювілею
доцентки кафедри німецької та романської філології ХДУ
Лариси Анатоліївни Ковбасюк

Лариса Анатоліївна КОВБАСЮК вивчає комунікативну й когнітивну лінгвістику, лінгвокультурологію й зіставну лексикологію, інтернет-лінгвістику й соціолінгвістику, лінгвогендерологію й політичну лінгвістику, корпусну й прагматичну лінгвістику (Ковбасюк, Романова 2024). Її дослідження з проблем семантики лексичних одиниць, що позначають осіб, українські реалії у воєнному дискурсі, зацікавили зарубіжних колег і стали підґрунтям міжнародного проєкту Вестфальського університету імені Вільгельма (м. Мюнстер, Німеччина).

Обожнюючи німецьку мову та літературу, **Лариса Анатоліївна** формує в нас, здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ХДУ, насамперед професійну та наукову компетентність. Професійна компетентність дає мені змогу успішно проводити онлайн-заняття з учнями молодшої і середньої ланки навчання, наукова — аналізувати, систематизувати, описувати лінгвістичні явища за спеціальністю 035 Філологія.

Згідно з реєстром *Google Академія* (URL 1), кількість публікацій **Лариси Анатоліївни** становить 75 позицій. Є праці написані в співавторстві як з колегами, так і здобувачами. Публікації написані двома мовними групами:

слов'янською та германською. Слов'янські мови – українська та російська, германські – німецька та англійська.

Види публікацій – різноманітні: від тез доповідей до навчально-методичних посібників. Можна виокремити й «улюблений вид» публікацій – наукові статті. Проблематика студіювань пов'язана з семантично-структурними, функціональними, когнітивними особливостями лексичних, фразеологічних і текстових одиниць. Підходи до тлумачення цих одиниць обумовлені предметом вивчення та лінгвістичною парадигмою. Все це може свідчити про зацікавленість **Лариси Анатоліївни** в розвитку своєї професійної кар'єри.

Приємно відзначити, що **Лариса Анатоліївна** є гаранткою освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія, кураторкою навчальних груп 191 та 191 М: тісно співпрацює зі здобувачами, викладачами, вчителями ЗСО м. Херсона. Впроваджує новітні технології в освітній та виховний процес. Останній, як відомо, невід'ємний від духовних цінностей. Духовні цінності мають суб'єктивний характер (Атаманюк 2023, 34). До них, на мою думку, належать: чесність, вірність, людинолюбство, працьовитість, віра, повага до людей, добросердечність, вміння прийти на допомогу. У своїй сукупності ці чесноти є тим, що я називаю КРАСОЮ ЛЮДСЬКОЇ ДУШІ. Через них розкривається все єство людини. Такою красою володіє й наша шановна **Лариса Анатоліївна**, яка завжди приходить на допомогу як словом, так і ділом.

Підсумовуючи, хотіла б побажати **шановній Уродиниці і любій Ювілярці Наснаги і Щастя, Нових ідей і проєктів, яскравих Звершень і Злетів під мирним небом України, на рідній щедрій талантами Херсонській землі. Сюди додаю й міцне здоров'я, позитивні емоції, оптимізм, Мудрість та Любов**

*З Днем народження, з Ювілеєм,
шановна Ларисо Анатоліївно!*

«Ювілей – це не просто свято,
Це здобутки всіх років у житті,
То ж хай у Вас їх буде ще багато,
Щоб здійснилися задуми всі!
Щастя хай щомиті сприяє
Мати успіх, достаток і добро,
Серце радість і любов зігриває,
Друзі і рідні дарують тепло!» (URL 2)

Література:

1. Атаманюк З.М. Філософія духовної сфери або інтелектуальних процесів. *Наукове пізнання: методологія та технологія*. 2023. 1 (51). 30–36.
2. Ковбасюк Л.А., Романова Н.В. Сучасні лінгвістичні теорії: лекційні, практичні, самостійні модулі та тести. Київ: Видавництво Ліра-К, 2024. 148 с.
3. URL 1: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=lUr7rWgAAAAJ&hl=uk> [16.05.2025].
4. UIRL 2: <https://www.unian.ua/lite/holidays/privitannya-z-yuvileyem-krashchi-kartinki-virshi-ta-listivki-do-svyata-11446702.html> [16.05/2025]

Л. Р. Безугла

Кораблик у майбутнє

Я часто згадую невеличку подорож Дніпром під час конференції у Києві у квітні 2018 року. Кораблик із символічною назвою *Rosa Victoria*, квітневі пахощі, щастя спілкування із дорогими колегами, ні з чим не зрівняна близькість поглядів, настроїв, флюїдів...

Я і раніше знала Ларису Анатоліївну як компетентну й життєрадісну колегу, але тоді вона відкрилася для мене з іншого боку – як рідна душа, що болить за тим, що коїться на сході країни... Чудовий вечір поряд із чудовою людиною! Затишно й безтурботно ми пливли у майбутнє. Попереду – чотири роки відносного миру. І наші ювілеї – вже у роки великої війни...

Та все ж таки я вітаю **Ларису Анатоліївну** і зичу їй здоров'я і стійкості, радості й наснаги, а головне – щастя Перемоги!

Ми пливемо далі. Ми тримаємося завдяки таким людям, як **Лариса Анатоліївна**. Ми стоїмо і перемагаємо.

Франківська смерека, тополя із Харкова,
верба з Чернівців і Херсонська береза –
вони такі різні, вони не однакові,
у кожної – інша краса і адреса.

То що ж їх поєднує так органічно?
Спорідненість справ і зростання неспинне,
і щебет пташиний. А ще – споконвічна
любов до своєї землі – України.

О. О. Осова

З ЮВІЛЕЄМ!

Вельмишановна Ларисо Анатоліївно!

Щиро вітаю Вас з ювілеєм!

Ваш високий професіоналізм та багаторічний досвід є цінним внеском у нашу спільну справу. У цей святковий день бажаю Вам **міцного здоров'я, невичерпної енергії для нових звершень, особистого щастя, родинного тепла, затишку та миру.**

Нехай кожен день буде наповнений **радістю, позитивними емоціями та приємними сюрпризами.**

З найкращими побажаннями **подальших успіхів** у Вашій професійній діяльності, **плідних наукових пошуків** та **здійснення всіх мрій!**

З. А. Соловцова

ФАХІВЧИНЯ ВИСОКОГО РІВНЯ

Фахівчиною високого рівня називають людину жіночої статті, яка має не лише спеціальні знання та навички в певній галузі, а й глибоко розбирається в своїй спеціальності. Прикладом такої фахівчині є кандидатка філологічних наук, доцентка **Лариса Анатоліївна КОВБАСЮК**, яка працює на кафедрі німецької та романської філології Херсонського державного університету понад 25 років. І я пишаюся тим, що навчалася країнознавству Німеччини, німецькій мові у Вас, шановна колего. Уклінно дякую Вам за лінгвістичну допомогу, методичні та життєві поради, кваліфіковані рекомендації та консультації, які сприяли моєму кар'єрному зростанню в стінах Херсонського наукового ліцею Херсонської обласної ради.

Шановна **Ларисо Анатоліївно**, сьогодні – 20 травня 2025 року – Ви святкуєте свій День народження, золотий ювілей. Хотіла б привітати Вас з цією прекрасною подією та датою, побажати **міцного-міцного здоров'я, благополуччя, мирного неба, здійснення заповітних мрій**. Хай Вас супроводжують **миті Радості, Любові, Оптимізму**, а також **Успіх** та **Удача**.

В. І. Школяренко

ТРАВНЕВЕ ВІТАННЯ

Шановна Ларисо Анатоліївно!

Щиро вітаю Вас з Днем народження!!!

**Бажаю Вам Божого благословення,
миру та гармонії, здоров'я, щастя,
благополуччя та вірної удачі у всіх добрих справах!
Хай рідні завжди дарують свою любов і підтримку,
у родинній оселі буде тепло й затишно,
робота приносить задоволення та достаток!**

Бажаю нових творчих успіхів, невичерпного натхнення та наснаги!

Нехай всі Ваші заповітні мрії завжди збуваються!

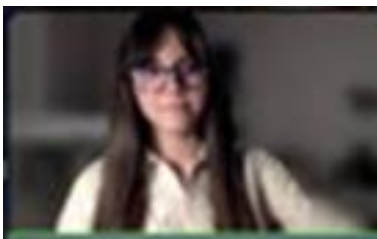
Л. А. Ковбасюк

А. Калініченко

АДАПТАЦІЯ ДО УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО ЖИТТЯ

01 вересня 2024 року. Початок навчання в Херсонському державному університеті. Німецькі мудрослови стверджують *Aller Anfang ist schwer* (букв. Всякий початок важкий) (Кудіна, Пророченко 2005, 10), український народ розглядає початок більш оптимістично *Аби почати. а там воно піде* (Мюллер 2012, 42) та пропонує кілька методів, що допоможуть шановним першокурсницям успішно впоратися з новими викликами та відносно м'яко адаптуватися до нових академічних умов і вимог, нового середовища і самотійного життя (URL 1)

Здобувачки групи 08-191 ФУІФЖ

Йдеться, *по-перше*, про планування свого часу. Час – найцінніший ресурс

людини, який не можна відновити. Ефективний його розподіл дає змогу зосередитися на найважливішому та уникнути непотрібних відволікань.

По-друге, потрібно познайомитися з одногрупниками, викладачами, бібліотекарями університетської та обласної наукової бібліотеки, підтримувати з ними (дружні) стосунки. Брати активну участь в університетських, факультетських, кафедральних заходах і проектах.

По-третє, звертатися по допомогу, якщо виникають труднощі. Можна скористатися консультуванням із куратором, викладачем або головою студентської ради факультету УІФЖ тощо.

По-четверте, піклуватися про своє (ментальне, психічне, емоційне, фізичне) здоров'я. Регулярно займатися спортом, виконувати фізичні вправи, ходити на прогулянки за будь-якої погоди, збалансувати своє харчування, спати достатню кількість годин (8-9) тощо.

По-п'яте, розвивати навички позааудиторної роботи, тобто вступити до студентських або молодіжних організацій, що зробить життя більш насиченим і цікавим.

По-шосте, систематично аналізувати свої досягнення, робити висновки, працювати над виправленням певних помилок. Пишатися своїми результатами і здобутками, ділитися позитивом із навколишнім світом (URL 2).

По-сьоме, використовувати наведені вище поради, щоб перехід до нового етапу життя був плавним і успішним. Кожен виклик є своєрідною платформою для особистісного зростання і самовдосконалення.

Хотіли б поділитися новим і водночас першим досвідом, набутим 19 листопада 2024 року. Тепер ми, здобувачки групи 08-191, знаємо, що 17 листопада святкують Міжнародний день студентів. У далекому 1939 році в Празі під час мирної демонстрації з нагоди 21-ї річниці Чехословацької Республіки поліція тяжко поранила студента медичного факультету Яна ОПЛЕТАЛА. 11 листопада Ян помер. Прощання зі студентом перетворилося у

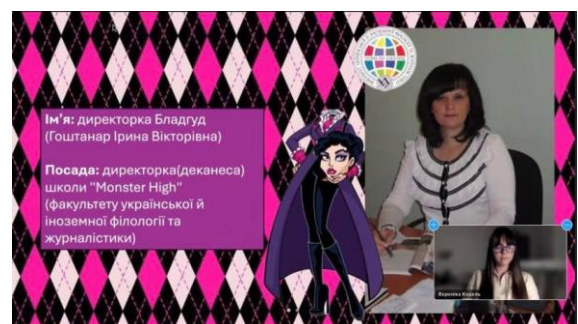
протест проти фашистської окупації. Шість днів потому – 17 листопада 1939 року – почалися масові арешти чеських студентів у всіх університетських містах республіки. Понад 1200 арештованих було відправлено до концтабору в Заксенгаузен.

Міжнародна рада студентів (м. Лондон) прийняла рішення щодо вшанування пам'яті про криваві чеські події 17 листопада й оголосила цей день міжнародним днем студентів.

У наші дні – це радісне професійне свято з розвагами на зразок музики, танців, пісень, гумору тощо. Українські реалії зумовили появу нового формату святкування Дня студентів – онлайн

Першокурсниці й першокурсники ФУІФЖ Херсонського державного університету долучилися до святкування через самопрезентацію. З ентузіазмом розповідали про себе і про свою групу. Наша малокомплектна група – 08-191 – створила відео за участю деканеси, доцентки Ірини ГОШТАНАР та доцентки, кураторки Лариси КОВБАСЮК. Шановні пані постали як героїні анімаційного музично-пригодницького фантастичного фільму 2015 року «Школа монстрів: Бу Йорк, Бу Йорк»

Скрін відео за участю доц. Ірини ГОШТАНАР

Скрін відео за участю доц. Лариси КОВБАСЮК

Крім презентацій, учасниці й учасники святкового заходу вражали своїми почуттям гумору. Жарти лунали майже безперервно, і тепла, невимушена атмосфера підтримувала всіх присутніх.

Святкування Міжнародного дня студента для ФУІФЖ стало не лише теплим і яскравим заходом, а й символом єдності великої факультетської родини в такий складний час. Першокурсниці й першокурсники змогли проявити себе, розповісти про свої таланти й відчутти, що їх підтримує велика студентська спільнота. Крім того, у них була можливість познайомитися з активом студентської ради факультету та кураторами інших груп.

Це лише початок нашого захопливого студентського шляху, сповненого викликів, відкриттів і незабутніх моментів. Адже саме студенти – це майбутнє України та світу, яке буде нову історію, повну креативності, сміливості й віри у свої сили! Віримо в себе, в ЗСУ та в нашу Перемогу!

Література:

1. Кудіна О.Ф., Пророченко О.П. Перлини народної мудрості. Вінниця: Нова книга, 2005. 320 с.
2. Мюллер В. Великий німецько-український словник. Київ: Чумацький Шлях, 2012. 792 с.
3. URL 1: <https://osvita.ua/vnz/reports/psychology/10000/> [22.11.2024].
4. URL 2: https://uu.edu.ua/psihologichna_adaptaciya_pershocursnikiv [22.11.2024].
5. URL 3: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%8C_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2 [22.11.2024].

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА 2025

Практична підготовка здобувачів першого курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти – обов’язковий компонент освітньо-професійної програми, розробленої Н.В. Романовою, д. філол. н., доц., професоркою кафедри німецької та романської філології та Л.А. Ковбасюк, к. філол. н., доц., доценткою кафедри німецької та романської філології на основі освітньої програми «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно))» (протокол від 15 вересня 2023 року №1).

Відповідно до плану-регламенту роботи та графіка освітнього процесу в Херсонському державному університеті на виробничу (асистентську, перекладацьку) практику 03 лютого 2025 року було направлено три здобувачки I курсу денної форми навчання спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.043 германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька.

Виробнича практика тривала 8 тижнів (03.02.2025 – 28.03.2025) та проходила на базі 2-х кафедр: німецької та романської філології, англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова факультету української й іноземної філології та журналістики.

Всі завдання, передбачені програмою аналізованої практики зокрема й навіть і залікові заняття з іноземних мов (німецька мова, англійська мова), виховний захід (німецька мова; відредагований колективний сценарій викладено в пропонованому ІМЧ нижче. – *Н.Р.*), письмовий переклад автентичних німецькомовних уривків художнього та наукового текстів українською мовою (деякі з-поміж кінцевих текстів викладено нижче в авторській редакції. – *Н.Р.*), виконано в повному обсязі.

Перед початком виробничої практики здобувачки групи 08-191 М пройшли інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності, а також взяли участь у настановній та підсумковій зум-конференціях.

Готуючись до залікових занять, практикантки враховували рекомендації викладачок із фаху (доц. Гоштанар І.В., доц. Ковбасюк Л.А., проф. Романова Н.В., викл. Ставенко О.В., проф. Заболотська О.О.), прагнули відмовитися від усталеної форми заняття, шукали для його побудови різні конфігурації, наприклад, інтелектуальну гру, вікторину, конкурс, презентацію, відео тощо.

Скрін відео виховного заходу «Кулінарна вікторина»

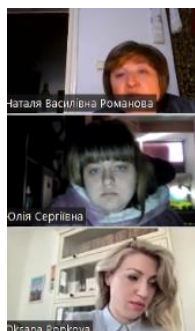
Загалом, у концепцію заняття з іноземних мов були покладені такі основні складові, як-от: дидактичне, розвиваюче, виховне, освітнє завдання; психологія навчально-освітнього процесу, емоційно-пізнавальні можливості, інтелектуальний та креативний ресурси; лінгвістичні або філологічні здібності; мистецтво педагогічного перевтілення.

Сильні сторони виробничої практики 2025 – поєднання теоретичних знань із практичною діяльністю; володіння інноваційними технологіями; використання новітніх методів і прийомів навчання та перекладу; здатність працювати в команді та автономно; швидкість пошуку інформації в електронній бібліотеці.

Слабкі сторони апелюють до потижневого планування роботи; підпорядкування ходу заняття меті та цілям; раціонального розподілу і використання часу в аудиторії; паралелізму іншомовного та українського мовлення; самоаналізу; організації позааудиторної діяльності з фаху;

авторитетності Інтернету та машинного перекладу; одночасної присутності кількох академічних груп на зум-платформі тощо.

Результати виробничої практики здобувачок групи 08-191 М – позитивні. Тож вітаємо доц. Л.А. Ковбасюк та доц. Н.В. Поторій з успіхами їхніх вихованок.

Оголошення результатів виробничої практики

Виробнича асистентська практика 2025 показала, що об'єм уваги та швидкість обробки інформації у здобувачів першого курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти різна, точність уваги відносно висока. Зворотний зв'язок – позитивний. Домінують читання вголос, монологічне або діалогічне мовлення за зразком, аудіювання за анотаційним принципом (відтворення прослуханого тексту мовою оригіналу обсягом 3–4 речення). Аналіз допущених фонетичних, лексичних, граматичних помилок корелює з індивідуально-типологічними особливостями здобувачок і здобувачів навчальної групи. Пропоновані практикантками завдання кваліфікуємо на два різновиди: пізнавальні та практичні. На жаль, творчі завдання лишились на периферії.

Стосовно виробничої перекладацької практики 2025, то вона – дуже складна, має певні труднощі (лакунарність спеціальних теоретичних знань та відповідної практики; синтез стилів (художній, науковий); недотримання етапів практики зокрема й навіть і доперекладацький аналіз; укладання словника; постперекладацький аналіз; оформлення перекладу) та орієнтована насамперед на самостійну роботу практиканток. З певним застереженням можна

стверджувати, що виробнича (асистентська, перекладацька) практика дозволила підвищити рівень сформованості знань, умінь і навичок здобувачок першого курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти щодо методики занять і виховних заходів іноземною мовою у виші та специфіки виконання письмового перекладу художнього та наукового стилів.

Адлер А., Плевнія А., Сільвейра М.Р.

ЯКІ ІНОЗЕМНІ МОВИ ПОВИННІ ВИКЛАДАТИСЯ В ШКОЛІ?

Переклад з німецької *Катерини Дьяченко*

Коли Європейський Союз оголосив 2001 рік «Європейським роком мов», він пов'язав це з політичною метою, що в найближчому майбутньому всі громадяни ЄС повинні добре володіти двома іноземними мовами на додаток до своєї рідної мови. Відтоді змінювали цю ціль кілька разів у дещо інших формулюваннях, неодноразово підтверджуючи їх, востаннє – на конференції глав держав та урядів у Гетеборзі в листопаді 2017 року (з цільовою датою 2025 року для всіх випускників, які відносяться середньої школи). Фактично, на сьогоднішній день ця ціль різною мірою досягнута в країнах Європейського Союзу; однак загалом, за винятком Люксембургу, який має особливий статус у своєму розпорядженні, усюди не вистачає ще гарної складової. За даними Євробарометру 2012 року, 66% респондентів у Німеччині заявили, що добре володіють принаймні однією іноземною мовою, а 28% респондентів володіють принаймні двома іноземними

мовами (причому перша група включає в себе і другу); хоча це ставить Німеччину вище середнього показника по ЄС, очевидно, що їй ще є куди рухатися.

Негласно ця концепція ґрунтується на порівняно традиційному погляді на європейський мовний світ, згідно з яким сфера мовної компетенції характеризується зростанням з першою мовою і подальшим, зазвичай контрольованим, опануванням однієї чи кількох інших мов, які потім також концептуалізуються як іноземні мови. Навіть якщо це, звичайно, дуже спрощений погляд на мовну реальність (оскільки в Європі завжди були люди з подвійним вивченням першої мови, а останнім часом їх стає все більше через міграцію; оскільки не беруться до уваги такі фактори, як внутрішня багатомовність; не в останню чергу тому, що професійний розвиток мов може значно відрізнятися індивідуально), яка може ще зустрічатися в центрі Європейського Союзу для більшості людей. Наступні мовні знання, поруч з рідної мови, можуть ставати або неконтрольовано (це стосується насамперед багатомовності, спричиненої міграцією), або контрольовано; контрольоване вивчення іноземної мови зазвичай відбувається в школі, але також може відбуватися в інших інституційних контекстах (університети, центри освіти дорослих, інші навчальні заклади); школи, безсумнівно, відіграють тут важливу роль.

У Німеччині (як і в інших європейських країнах) існує давня традиція викладання іноземних мов у школах, принаймні в середніх. Через культурний суверенітет федеральних земель умови в окремих федеральних землях різняться; Stickel/Weinheimer (2012, с. 295-304) надають досить актуальний огляд цього питання. Тим часом англійська мова викладається повсюдно. Другою іноземною мовою, яку найчастіше обирають, є французька, яку вивчають 15,3% учнів загальноосвітніх шкіл по всій країні. Французька мова часто конкурує з латиною, яку досі вивчають 6,4% учнів; іспанська (як друга або третя іноземна мова) охоплює 5,9% учнів; російська мова не відіграє значної ролі – 1,1%.

Ці дані спочатку використовуються лише для того, щоб робити заяви про можливість вивчення чи набуття мови; наразі не так багато можна зробити висновків про фактичні мовні знання, які виводяться в результаті. Про мовні компетенції людей в Німеччині за даними опитування 2017 року повідомлялось в 6 виданні цієї серії (див. випуск 1/2022).

А. Меркель, Б. Бауман

СВОБОДА

Переклад з німецької *Оксани Попкової*

Щасливе дитинство

Квітцов

10 листопада 1989 року, у п'ятницю, я вийшла зі своєї квартири на Шонгаузер алеї 104 у Берлін-Пренцлауер Берг. Це було близько 6:30 ранку, як і зазвичай, щоб поїхати з залізничної станції метро Шонгаузер алеє до Берлін-Адлерсгоф на роботу. Електричка була переповнена, як завжди, в цей проміжок часу. Насправді ж все було якось не звично. Напередодні ввечері Гюнтер Шабовський, прес-секретар політбюро Соціалістичної єдиної партії Німеччини, заявив по телебаченню НДР: «Заявки щодо поїздок за кордон приватними особами тепер можна подавати без будь-яких попередніх вимог (потрібно лише надати підтвердження для необхідності поїздки або підтвердження родинних зв'язків)». І у відповідь на запит він підтвердив, що це рішення застосовувалось

«негайно, без зволікань». Фактично, того четверга, 9 листопада 1989 року, він оголосив про падіння Берлінської стіни. Невдовзі, все вже було не зупинити.

В той четвер, увечері я приєдналася до колони людей, які прямували до прикордонного переходу на Борнхольмерштрассе, а потім рухалися до Західного сектору Берліна. Жителі, які жили там, кричали зі своїх квартир, що ми можемо піднятися нагору, до них і випити з ними пива, святкуючи цю неймовірну подію. Інші мешканці – навпаки, були настільки у нестямі від радості, що самі спускалися на вулицю. Абсолютно незнайомі люди обіймалися, і я опинилась у вирі всіх цих подій, слідуючи за невеличкою групою незнайомців у перший провулок ліворуч після мосту. Один з мешканців Західного сектору Берліна запросив нас до себе додому, запропонувавши нам пиво, і я погодилась також він дозволив нам зробити дзвінок. Але моя спроба додзвонитися до тітки в Гамбург провалилася. Приблизно через півгодини після цього, ми попрощалися.

«Я не народилась канцлеркою»

Більшість попрямувала далі до бульвару Курфюрстендамм, до Прахтштрассе, що у Західній частині Берліна. Я натомість, розвернувшись, близько 23:00 поїхала додому, пам'ятаючи, що мушу дуже рано прокинутись, щоб поїхати в Адлерсгоф. В інституті я хотіла попрацювати над доповіддю, яку мала представити через декілька днів у польському місті Торунь, але до її завершення було, нажаль, ще далеко. Тієї ночі я майже не зімкнула очей, адже була надто схвильована тим, що пережила лише кілька годин тому.

Вранці в моїй електричці до Адлерсгофа також їхала невелика група чоловіків у військовій формі, схожих на солдатів гвардійського полку імені Фелікса Дзержинського. Вони, очевидно, поверталися до своїх казарм після нічної зміни на кордоні, що були розташовані неподалік від мого інституту. Солдати спілкувалися так голосно, що я мимоволі чула про що вони говорили: «Ну і нічка була», – злісно посміхнувся один з них. «Як це все вплине на наших офіцерів?»

– «Вони були дуже схвильовані», – сказав інший.

– «Вони втратили сенс свого існування. Їхні життя, їхні кар'єри – все зруйновано!» – вигукнув третій солдат.

Ми вишли з електрички в Адлерсгофі. Кожен з нас пішов своєю дорогою: солдати – до казарм, я – до свого робочого місця в Центральному інституті фізичної хімії Академії наук НДР. Але про роботу не думалося – усе так і залишилося лежати, зокрема й доповідь, через яку я марно повернулася із Західного сектору Берліна напередодні ввечері. І не тільки я, а й усі інші. Ми безупинно говорили. Протягом першої половини дня мені в інститут зателефонувала сестра. Вона тоді працювала ерготерапевткою у поліклініці Будівельників. Ми вирішили, що ввечері того ж дня відвідаємо її давнього друга в Західному секторі Берліна, з яким вона познайомилася кілька років тому через спільних знайомих. Не вірилося, що ми справді їдемо до нього!

Література:

1. Мюллер В. Великий німецько-український словник. Київ: Чумацький Шлях, 2005. 792 с.
2. Німецько-український словник. Українсько-німецький словник: 250 000 + 220 000: два в одному томі: 470 000 од. пер. / під заг. ред. В. Бусела. Київ: Ірпінь: ВТФ «Перун». 2012. 1584 с.
3. Словник DUDEN. URL: <https://www.duden.de/>
4. Merkel A., Baumann B. Freiheit. Köln: Kiepenheuer u. Witsch Verlag, 2024. S. 17.
5. Wahrig. Großwörterbuch. Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Cornelsen, 2008. 1216 S.

К. Дьяченко, Ю. Кириллова, О. Попкова

ВІКТОРИНА У ВИШІ, ЇЇ РОЛЬ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ

Кафедрою німецької та романської філології набуто певний досвід щодо формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти вмінь проводити різні форми позааудиторної роботи зокрема вікторину.

Вікторина – це різновид гри, що передбачає усні або письмові «відповіді на запитання з певних галузей знань» (Яковлева, Кошечкіна 2020: 109), «пізнавальна гра, що полягає у знаходженні відповідей на питання з різних

галузей знань» (Семотюк 2008: 124), «розважальна гра у вигляді запитань і відповідей» (Wahrig 2012: 748).

Історія виникнення терміна *вікторина* (1920 рік) прозора й чітка: назва газетного розділу, що включав у себе різні питання, шаради, ребуси тощо (URL 1). Готував цей розділ співробітник газети «Сегодня» (м. Томськ) Віктор Мікулін (URL 2). Від імені *Віктор* і закінчення російського прізвища Мікулін у родовому відмінку однини *-ина* було утворено скорочення *вікторина*. Автор новотвору – радянський журналіст, письменник і депутат Михайло Кольцов (URL 1).

Віктор Петрович Микулін (1897–1971)

Згодом *вікторину* «етимологізували» й співвіднесли з латинським словом *victoria* – «перемога» (Семотюк 2008: 124). Поступово *вікториною* стали позначати все, що має питання і відповідь (URL 1).

Походження німецького *Quiz* лишається на периферії. Гіпотетично слово запозичене з сучасної англійської мови як дієслово *to quiz* зі значенням «з цікавістю розглядати» (Kluge 1999: 661).

Бачимо, що в українській етимології *вікторини* закладено семантику успіху в інтелектуальному змаганні, німецькій етимології *Quiz* – емоційний вияв пізнавальних потреб людини.

Зауважимо, що наше розуміння *вікторини* тотожне як інтелектуальному процесу, так і його практичному результату.

У кожної гри своя мета, структура, свої правила, принципи, свій порядок (Кудикіна 2010: 22). Доведено, що вікторина належить до актуальних форм виховної та профорієнтаційної роботи, що спонукає її учасників до пошуку нової інформації (Харченко та ін. 2021: 12, 14).

Підготовка до вікторини з німецької мови в ХДУ починається з початку виробничої (асистентської) практики, тобто за 5–6 тижнів до проведення вікторини. У вікторині беруть участь здобувачі першого курсу першого (бакалаврського) рівня освіти. При цьому підготовку учасників вікторини проводять за кількома напрямками, наприклад:

- 1) пропозиція орієнтовної тематики;
- 2) формування команд;
- 3) вибирання капітана, назви команди, гасла, емблеми;
- 4) жеребкування;
- 5) ознайомлення з правилами та порядком гри;
- 6) написання сценарію;
- 7) обговорення 7.1 сценарію, 7.2 терміну проведення, 7.3 регламенту;
- 8) обладнання;
- 9) нагорода тощо.

Структура заходу включає в себе змагання двох команд різних академічних груп (08-191 і 08-102) або однієї навчальної групи. Згідно з жеребкуванням гру починає команда «Веселі кухарі». Команди вітають одна одну. Модераторка зачитує завдання для команди вголос, вмикає таймер. Через одну хвилину команда повинна надати відповідь. Перемагає та команда, яка надала більшу кількість правильних відповідей. Відповіді фіксують члени журі. Голова журі оголошує результат усно та письмово через екран.

Пропонуємо колективний сценарій вікторини “Kulinarisches Quiz”, яка є передумовою вивчення розмовної теми «Харчування» у рамках навчальних дисциплін «Практика усного та писемного мовлення», «Практичний курс другої іноземної мови і перекладу» формату онлайн на зум-платформі ХДУ.

Роль модераторів та журі виконують здобувачки-практикантки.

Moderatorin K.: Guten Tag, liebe Teilnehmerinnen, liebe Jury u. lieber Besuch! Herzlich willkommen zu unserem spannenden Spiel “**Kulinarisches Quiz**”! Wir wünschen Ihnen viel Spaß!

Moderatorin O.: Heute spielen zwei lustige, arbeitsame, wissbegierige Teams. Das sind Erwerberinnen des 2. Semesters, die Deutsch als (zweites) Fach studieren.

Moderatorin K.: Unser heutiges Spiel ist mit dem Thema *Kochkunst* verbunden. Aber zuerst möchte ich unsere sehr geehrte Jury vorstellen: J. ist unsere Kollegin. Sie hat eine reiche Erfahrung auf dem Gebiet Freizeitveranstaltung.

Unser Spiel dauert 40 Minuten lang und umfasst 6 Runden. Jede Runde meint einige Punkte. Am meisten 10, am wenigsten 1. Ende Spiel erhält jede Teilnehmerin das Zertifikat. Ist alles klar? Gibt es Fragen? Bitte! ... Dann los! Wir wünschen allen Teilnehmerinnen viel Erfolg!

Das Spiel beginnt das Team *Lustige Köche*. Für **Begrüßung** haben Sie 4 Minuten Zeit und können am meisten einen Punkt bekommen.

Team 1: Ich bin Kapitänin und heiße A. N. Wir sind *Lustige Köche* und halten uns an Devise: *Kochen mit Freude*,

Wir kochen heute.

Kochen ist Klass!

Kochen macht Spaß!

Solche Devise begleitet ein schönes Emblem, das ein grünes Blattherz mit einer Gabel und einem Löffel unten hat. Grün bedeutet Gesundheit und Jugend, Gabel und Löffel helfen uns schmackhaft zuzubereiten und mit gutem Appetit zu essen

Danke für Ihre Aufmerksamkeit.

Moderatorin O.: Danke. Das 2-te Team hält sein Wort. Bitte.

Team 2: Mein Name ist P. R. Mein Team ist am besten und schönsten in der Welt.
Es heißt *Goldene Hände* und arbeitet nach der Devise:

Pfeffer, Zucker, Salz und Zimt–

Unsere besten Freunde sind.

Alle Menschen: groß und klein,

Wollen gute Köche sein

Unser Emblem ist ein roter Apfel mit einer großen weißen Kochmütze. Der rote Apfel symbolisiert Gesundheit und Langlebigkeit, Größe der Kochmütze zeugt von der Kocherfahrung, weiße Farbe der Kochmütze stellt Sauberkeit dar

Besten Dank für Ihre Aufmerksamkeit.

Moderatorin O.: Danke. Die erste Runde ist vorbei. Wir möchten Resultate kennen. Sehr geehrte Jury, halten Sie bitte das Wort.

Jury: ...

Moderatorin K.: Besten Dank, sehr geehrte Jury. Meine Glückwünsche, liebe Teams!

Moderatorin O.: Auf uns wartet die zweite Runde. Sie heißt **Dolmetschen**. Es geht um Äquivalente der deutschen Sprichwörter zum Thema “Kochkunst” (Кудіна, Пророченко 2005). Ihre Zahl ist sechs. Für jedes richtige Äquivalent bekommt das Team einen Punkt. Bitte *Lustige Köche*: Wer hungrig ist, dem ist kein Brot zu schwarz.

Team1: *Хто голодний, для того хліб не буває чорним.*

Moderatorin O.: Von schönen Worten wird man nicht satt.

Team 1: *Байками ситий не будеш.*

Moderatorin O.: Wie der Koch, so der Brei.

Team 1: *Який кухар, така й каша.*

Moderatorin O.: In der Not schmeckt jedes Brot.

Team 1: *Вбогому всякий хліб смачний.*

Moderatorin O.: Hunger ist der beste Koch.

Team 1: *Голод – найкращий кухар.*

Moderatorin O.: Wir leben nicht, um zu essen, sondern wir essen, um zu leben.

Team 1: *Ми живемо не для того, щоб їсти, а їмо для того, щоб жити.*

Moderatorin K.: Danke schön. Und jetzt möchte ich Goldene Hände hören. Bitte das erste Sprichwort Ein guter Koch ist ein guter Arzt.

Team 2: *Хороший кухар – хороший лікар.*

Moderatorin K.: Wer seine Arbeit fleißig tut, dem schmeckt das Essen doppelt gut.

Team 2: *Якщо ти працюєси старанно, то й їжа тобі смакує вдвічі краще.*

Moderatorin K.: Wes Brot ich esse, des Lied ich singe.

Team 2: *Чий хліб я їм, того пісню й співаю.*

Moderatorin K.: Wer nicht arbeitet, soll auch nicht essen.

Team 2: *Хто не працює, той не їсть.*

Moderatorin K.: Allzu viel (allzu fett) ist ungesund.

Team 2: *Що занадто, то шкідливо.*

Moderatorin K.: Der Appetit kommt beim Essen.

Team 2: *Апетит приходить під час їжі.*

Moderatorin K.: Danke.

Moderatorin O.: Sehr geehrte Jury, ich bitte Sie die Resultate zu nennen.

Jury: ...

Moderatorin O.: Danke. Meine herzlichsten Glückwünsche! Die dritte Runde widmen wir **Kapitänswettbewerb**. Jede Kapitänin muss 6 Fragen zum Thema “Küche und Essen” beantworten. Jede richtige Antwort meint einen Punkt. Wir beginnen mit dem ersten Team. Sagen Sie bitte, was trinken Deutsche gewöhnlich zum Frühstück?

Team 1: *meistens Kaffee, Tee, Kakao*

Moderatorin O.: Welche Leibgerichte haben viele Deutsche gern?

Team 1: *Schweinbraten, Kartoffeln, Bratwürste*

Moderatorin O.: Was isst man als Hauptgericht in Deutschland zu Weihnachten?

Team 1: *Gebackenen Karpfen*

Moderatorin O.: Was trinken die Deutschen gern täglich nach der Arbeit?

Team 1: *Bier bzw. Wein*

Moderatorin O.: Setzen Sie bitte den Satz fort Die Hauptmahlzeit ist ...

Team 1: *das Mittagessen*

Moderatorin O.: Wie heißt das traditionelle deutsche Gebäck?

Team 1: *Apfelstrudel*

Moderatorin O.: Danke. Lassen wir uns die Antworten der Kapitänin von 2-ten Team anhören.

Moderatorin K.: Sagen Sie bitte, was wünschen Deutsche einander beim Essen?

Team 2: *Guten Appetit! Mahlzeiten!*

Moderatorin K.: Erinnern wir uns an ukrainische Küche. Was gilt als Visitenkarte der Ukraine?

Team 2: *Borschtsch, Haluschky, Warenyky, Pyrohy*

Moderatorin K.: Was wird in der Ukraine zu Ostern gebacken?

Team 2: *Osterbrot*

Moderatorin K.: Wie heißt das Hauptgericht zu Weihnachten in der Ukraine?

Team 2: *Kutja*

Moderatorin K.: Wissen Sie, was ukrainische Kosaken gern gegessen haben?

Team 2: *Ja. Brei*

Moderatorin K.: Wie würden die Taschen aus Nudelteig mit Kartoffeln, Quark, Kohl oder Beeren geheißen?

Team 2: *Warenyky*

Moderatorin K.: Danke. Unsere sehr geehrte Jury muss ihr Wort sagen. Bitte.

Jury: ...

Moderatorin K.: Danke, sehr geehrte Jury. Meine Glückwünsche, liebe Teams!

Moderatorin O.: Die vierte Runde meint **das Servieren des Festtisches**.

Betiteln Sie jedes Besteck auf dem Foto. Sie haben 10 Minuten Zeit und könnten am meisten 10 Punkte bekommen. Jede richtige Antwort bedeutet einen Punkt. Da sind 10 Wörter für die Arbeit: 1 das Messer; 2 der Löffel; 3 die Gabel; 4 der Teller; 5 die Untertasse; 6 die Tischdecke; 7 die Serviette; 8 das Glas; 9 das Sektkelch; 10 das Brett (Team 1 und Team 2 versuchen den Tisch zu decken).

Moderatorin O.: Liebe Teams! Die Zeit ist aus. Bitte erzählen Sie über Ihr Servieren.

Team 1: ...

Moderatorin O.: Danke. Bitte, Team 2.

Team 2: ...

Moderatorin O.: Danke. Es ist interessant von Punkten zu wissen. Bitte, sehr geehrte Jury.

Jury: ...

Moderatorin O.: Danke schön. Meine Glückwünsche, liebe Teams! An die Reihe kommt schon die Runde 5. Sie heißt **Unsere Speisekarte**, die im Laufe von 10

Minuten soll verfasst werden. Sie haben eine große Liste mit verschiedenen Speisen. Sie sollen zuerst diese Speisen zuordnen und ein Menü schreiben

Am meisten kann man 5 Punkte bekommen. Der Volksmund sagt: Vor den Erfolg haben die Götter den Schweiß gesetzt (успіх дається нелегко).

Im Raum spielt sehr leise klassische Musik.

Moderatorin O.: Die Zeit ist aus. Bitte, Team 1.

Team 1: ...

Moderatorin O.: Danke. Bitte, Team 2.

Team 2: ...

Moderatorin O.: Danke. Ich bitte unsere sehr geehrte Jury das Wort zu halten.

Jury: ...

Moderatorin O.: Danke. Ich freue mich für unsere Teams. Unterstützen wir sie (*Beifall klatschen*). Die letzte Runde ist so genannte **Blitzrunde**. 5 Fragen muss jedes Team sehr schnell beantworten. Richtige Antwort kostet einen Punkt. Bitte Team Lustige Köche. Wie heißt die erste Mahlzeit des Tages am Morgen?

Team 1: *das Frühstück*

Moderatorin O.: Die Hauptmahlzeit des Tages ist ...

Team 1: *das Mittagessen*

Moderatorin O.: Wie ist Kochmütze des Chefkoches?

Team 1: *weiß und sehr groß.*

Moderatorin O.: Wie viele Brotsorten gibt es zurzeit in Deutschland?

Team 1: *mehr als 300*

Moderatorin O.: Welche Bedeutung hatte früher das Wort *Fisch*?

Team 1: *die Nahrung, die Speise*

Moderatorin O.: Danke. Bitte das zweite Team kommt an die Reihe.

Moderatorin K.: Die erste Frage lautet: Welchen lebenswichtigen Stoff enthält der Fisch?

Team 2: *Protein, Jod, Eiweiß, Fettsäuren, Vitamine A u. D, Mineralstoffe*

Moderatorin K.: Welche deutsche Süßigkeit macht Nascher glücklich?

Team 2: *Schwarzwälder Kirschtorte*

Moderatorin K.: Woher kommt der Hamburger?

Team 2: *aus Deutschland der Stadt Hamburg*

Moderatorin K.: Was begrüßt man oft seinen Besuch?

Team 2: *Herzlich willkommen!*

Moderatorin K.: Was ist typisch für die deutsche Küche?

Team 2: *Fleisch, Sauerkraut, Kartoffelpüree, Kartoffelklößen*

Moderatorin K.: Danke. Bitte, sehr geehrte Jury, halten Sie Ihr Wort.

Jury: ...

Moderatorin K.: Danke.

Moderatorin O.: Unser Quiz ist in einigen Minuten zu Ende. Ich danke herzlich allen Teilnehmerinnen für interessantes Spiel, unserer sehr geehrten Jury für gute Arbeit, meiner Kollegin K. für Mitarbeit, unserem Besuch Dozentin L.A. K., Professorin N.W. R. für Aufmerksamkeit.

Ich bitte sehr geehrte Jury Bilanz zu ziehen und Gewinner zu nennen.

Jury: *Lustige Köche* haben 28 Punkte, *Goldene Hände* 26 Punkte. Ich gratuliere herzlich beiden Teams und danke für spannendes Spiel.

Moderatorin O.: Möchten unsere Kapitäninnen oder Teilnehmerinnen ihre Meinung übers Spiel kurz äußern? Bitte.

Kapitänin 1: ...

Teilnehmerin 1: ...

Teilnehmerin 2: ...

Moderatorin O.: Danke.

Kapitänin 2: ...

Teilnehmerin 3: ...

Teilnehmerin 4: ...

Moderatorin O.: Danke.

Moderatorin K.: Ich freue mich für Sie und uns zusammen. Unser Quiz finde ich gelungen. Liebe Teams! Ihre geistige Arbeit ist mit dem Zertifikat ausgezeichnet. Meine besten Glückwünsche!

Скрін сертифікату Поліни Антупіної

Bis das neue Spiel!

Auf Wiedersehen!

Leben Sie wohl!

Moderatorin O.: Ja, ganz meiner Meinung. Ich hoffe, dass unser neues Quiz Ihnen auch viel Spaß und Freude bringen wird.

Auf Wiedersehen!

Teams: Auf Wiedersehen!

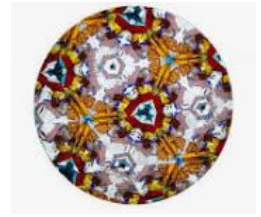
Результати проведення онлайн-вікторини 20.03.2025 року переконують у тому, що така форма позааудиторної роботи дає змогу внести певний вклад у вирішення задачі підготовки майбутніх учителів іноземної мови до важливого аспекту їхньої професійної діяльності – керівництво позакласною роботою з іноземної мови в загальноосвітній школі.

Література:

1. Кудикіна Н.В. Гра: феноменологічна та педагогічна характеристики. *Освітологічний дискурс*, 2010, № 1. С. 20–31.
2. Кудіна О., Пророченко О. Перлини народної мудрості. Вінниця: Нова книга, 2005. 320 с.

3. Семотюк О.П. Сучасний словник іншомовних слів. Харків: Ранок, 2008. 688 с.
4. Харченко Ю. та ін. Онлайн-вікторина як форма профорієнтаційної діяльності. *Педагогічний дискурс*, 2021. Вип. 30. С. 7–15.
5. Яковлева А.М., Кошечкіна Т.М. Сучасний тлумачний словник української мови. Харків: Навчальна література, 2020. 672 с.
6. Kluge. Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache. Berlin: Walter de Gruyter, 1999. 924 S.
7. URL 1:
[https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0#:~:text=%D0%9F%D0%BE%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0,-%D0%A1%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BE%20%C2%AB%D0%B2%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0%C2%BB%D0%B7&text=%D0%99%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B4%D1%83%D0%BC%D0%B0%D0%B2%20%D1%80%D0%B0%D0%B4%D1%8F%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%B6%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%20%D1%96,%D1%8F%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D1%81%D1%8F%20%D1%81%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%C2%AB%D0%B2%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0%C2%BB](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0#:~:text=%D0%9F%D0%BE%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0,-%D0%A1%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BE%20%C2%AB%D0%B2%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0%C2%BB%20%D0%B7&text=%D0%99%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B4%D1%83%D0%BC%D0%B0%D0%B2%20%D1%80%D0%B0%D0%B4%D1%8F%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%B6%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%20%D1%96,%D1%8F%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D1%81%D1%8F%20%D1%81%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%C2%AB%D0%B2%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0%C2%BB)
 (дата звернення: 17.02.2025).
8. URL 2: <https://nkvd.tomsk.ru/researches/passional/mikulin-viktor-petrovich/> (дата звернення: 17.02.2025).
9. Wahrig. Wörterbuch der deutschen Sprache. München: dtv, 2012. 1152 S.

ПАМ'ЯТЬ

Так швидко плине час... здається, що лише вчора ти розмовляв з дорогою людиною, а сьогодні вже промайнули місяці, як її немає. Важко писати, що 18 листопада 2024 року покинула цей світ моя колега, наставниця, дорога й близька серцю людина **БОГДАН АЛЬБІНА МИКОЛАЇВНА**.

Вона зустріла мене першою на кафедрі іноземних мов тодішнього Херсонського державного педагогічного інституту в 1979 році, коли я приїхала на роботу. Її перші слова були : *Все буде добре, все життя попереду*. З того часу ми працювали разом, переживали добрі зміни нашого рідного університету, створили разом з колегами **факультет іноземних мов і кафедру німецької мови**. Виховували й навчали наших студентів.

Альбіна Миколаївна прекрасно володіла французькою і німецькою мовами, була чудовою методисткою, яку поважали і любили колеги та студенти... від неї віяло теплом і добротою, позитивом і мудрістю... вона вміла знайти підхід до студентів і зробити заняття надзвичайно цікавим, вміла вислухати і дати мудру пораду. А ще вона завжди посміхалася, не скаржилася на труднощі, вміла вселити Віру і Надію людині, якій було не просто в певній ситуації. Так важко писати «була», «вміла», бо я не можу прийняти те, що **Альбіни Миколаївни** немає і все ще хочу набрати її телефонний номер і почути: *Как ты, моя дорогая?*

Вона виховала чудового сина, має онука і дуже раділа маленькому правнукові Іллі, пишалася ними і жила ними...

Пам'ять повертає в різні часи: *робота*

в ліцеї, профспілковій організації педагогічного інституту, *заступниця деканеси* факультету іноземних мов, *доцентка* кафедри німецької мови ...І які б труднощі не виникали в роботі або житті, **Альбіна Миколаївна** завжди говорила: *Все стане на свої місця, все буде добре*. Ця підтримка відігравала для мене дуже важливу роль, особливо в найбільш складні періоди мого життя.

Сумую за **Альбіною Миколаївною** всім серцем, думаю, що не лише я, а й всі, хто знав її і спілкувався з нею.

Дуже боляче втрачати дорогих людей... тому розділяю біль втрати з її рідними, колегами, друзями, тими, хто знав **Альбіну Миколаївну**...нехай залишиться вона в наших серцях такою, якою була:

з теплою посмішкою на обличчі,

мудрою й спокійною,

з чудовим почуттям гумору,

доброю й чуйною...

світла ПАМ'ЯТЬ дорогій серцю ЛЮДИНІ...

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРОК

Безугла Лілія Ростиславівна – докторка філологічних наук, професорка кафедри романо-германської філології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Гоштанар Ірина Вікторівна – деканеса факультету української й іноземної філології та журналістики Херсонського державного університету, кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри німецької та романської філології

Дьяченко Катерина Олександрівна – здобувачка 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти Херсонського державного університету, група 08-191М

Калініченко Анастасія Сергіївна – здобувачка 1 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Херсонського державного університету, група 08-191

Кириллова Юлія Сергіївна – здобувачка 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти Херсонського державного університету, група 08-191М

Ковбасюк Лариса Анатоліївна – кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри німецької та романської філології Херсонського державного університету

Осова Ольга Олексіївна – докторка педагогічних наук, професорка кафедри іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

Попкова Оксана Анатоліївна – здобувачка 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти Херсонського державного університету, група 08-191М

Романова Наталя Василівна – докторка філологічних наук, професорка кафедри німецької та романської філології Херсонського державного університету

Солдатова Світлана Миколаївна – кандидатка філологічних наук, доцентка, экс-завідувачка кафедри німецької мови, кафедри німецької та романської філології Херсонського державного університету

Соловцова Зоряна Анатоліївна – вчителька іноземної мови, спеціалістка II категорії Херсонського наукового ліцею Херсонської обласної ради

Школяренко Віра Іванівна – докторка філологічних наук, професорка кафедри теорії та практики романо-германських мов Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ ЧАСОПИС

**КАФЕДРИ НІМЕЦЬКОЇ ТА РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

КАЛЕЙДОСКОП ДОСЯГНЕНЬ КАФЕДРИ

Випуск 1 (4)

2025

Макетування та дизайн обкладинки

Наталя Романова

Малюнки та фото взято з відкритих джерел

Літературна та авторська редакція